

Perspektiv på historien

Bearbetad text och bild

Information till läraren

Originalbokens ISBN: 978-91-40-66598-0

SPSM-verksnummer: 40047

Den här läraranvisningen är till för att du som undervisande lärare ska få information om hur det pedagogiskt anpassade läromedlet skiljer sig från originalläromedlet och om hur ni kan arbeta med det.

Pedagogisk anpassning gör läromedel tillgängliga för elever med synnedsättning genom att text och bilder bearbetas. Bearbetningen av läromedlet innebär att eleven kan använda samma läromedel som sina seende klasskamrater. Innehållet har samma syfte, nivå och pedagogiska innehåll som originalet.

SPSM producerar e-böcker i Textview- och HTML-format. Läromedlet kan också framställas i tryckt punktskrift. E-boksformatet HTML kan finnas i två olika versioner, en version med bearbetad text och bild och en obearbetad version.

Till det anpassade läromedlet kan det finnas tillhörande svällpappersbilder. Plocka upp eventuella svällpappersbilder så snart du kan och förvara pärmarna stående. Detta för att bilder och punktskrift inte ska skadas.

Till svällpappersbilderna finns en separat läraranvisning. I den finns det tips på hur man avläser och utforskar en taktill bild tillsammans med eleven. Läraranvisningen bifogas med leveransen av svällpappersbilderna men den finns också som nedladdningsbar pdf i SPSM:s webbutik.

Du kan behöva ytterligare vägledning gällande punktskrift. Se till att ha tillgång till Punktskriftsnämndens handledningar. De finns som nedladdningsbara pdf:er på Punktskriftsnämndens hemsida. I handledningarna står det exempelvis hur olika punktskriftstecken ser ut i punktskriftsboken och på svällpappersbilderna.

Följande skrifter är bra att ha till hands:

- *Svenska skrivregler för punktskrift*, Punktskriftsnämnden
- *Punktskriftens skrivregler för matematik och naturvetenskap*, Punktskriftsnämnden
- *Fonetik och punktskrift*, Punktskriftsnämnden
- *Räkna med mig*, SPSM

Har du frågor, eller vill dela med dig av dina synpunkter på den pedagogiska anpassningen av detta läromedel, mejla till anpassningsfunktionen@spsm.se.

Behöver du komma i kontakt med försäljningen går det bra att mejla till order@spsm.se eller ringa på telefonnummer 010-473 57 11.

Trevlig läsning!

Innehåll

Information om de olika formaten och text till läsaren	1
E-bok i HTML-format	1
E-bok i Textview-format	1
Tryckt punktskrift	2
Generella förändringar av boken	3
Pedagogiska tips	4
Bildbeskrivningar	6

Information om de olika formaten och text till läsaren

E-bok i HTML-format

Webbläsare

En bok i HTML-format läser du i ett webbläsarprogram. Tänk på att boken kan se olika ut i olika webbläsare. Det är viktigt att se till att boken fungerar innan eleven börjar använda den. Exempelvis kan matematiskt innehåll se olika ut och i vissa webbläsare fungerar det dåligt.

Kontakta SPSM om ni får problem med webbläsare.

Till läsaren av den anpassade boken

Här finns information riktad till eleven om hur boken är anpassad. Läs igenom informationen tillsammans med eleven.

- Bilder som är viktiga för förståelse av texten eller gör läsningen roligare har återgetts i bildbeskrivningar.
- Text och bilder har flyttats mellan sidor för att underlätta läsning.
- Baksidestexten är flyttad till bokens början.

E-bok i Textview-format

En bok i Textview-format läser du i läsprogrammet Textview. Läsprogrammet finns att ladda ned gratis från Myndigheten för tillgängliga medier. Textview finns endast för Windows-datorer.

Det är viktigt att se till att boken fungerar innan eleven börjar använda den. En e-bok i Textview-format är organiserad som en pärm med flikar.

Stilsorter som exempelvis fet eller kursiv stil återges inte i Textview-boken. Eventuell markerad text skrivs istället med VERSALER.

Till läsaren av den anpassade boken

I den pedagogiskt anpassade boken finns en text som riktar sig till eleven och som kan vara bra att känna till innan arbetet med boken påbörjas. Samma text hittar du här. Läs denna text tillsammans med eleven.

- Bilder som är viktiga för förståelse av texten eller gör läsningen roligare har återgetts i bildbeskrivningar.
- Text och bilder har flyttats mellan sidor för att underlätta läsning.
- Baksidestexten finns i info-fliken.
- Kursiv stil skrivs med VERSALER i Textview-boken.

Tryckt punktskrift

Tryckt punktskrift levereras med enkelsidigt eller dubbelsidigt tryck. Antingen är den skriven med gles tryck som har text på varannan rad eller med tätt tryck som har text på varje rad.

Svartskriftskopia av punktskriftsboken

Följ med i elevens bok! För att du ska kunna läsa samma text som eleven läser finns en nedladdningsbar pdf som heter **Svartskriftskopia av punktskriftsboken**. Där kan du se hur hela boken, sida för sida, är pedagogiskt anpassad och utformad.

Pdf:en är en spegling av punktskriftsboken, men i svartskrift, vilket innebär att punktskriftens förtecken för siffror, versaler, stilsorter och liknande återges med svartskriftstecken. Till exempel kommer du att se siffertecknet (p3456) som tecknet #, och versaltecknet (p6) som tecknet _ före bokstaven.

Filen finns att ladda ner i SPSM:s webbutik, <https://webbutiken.spsm.se/>

Sök på bokens titel i SPSM:s webbutik och ladda ner filen som heter **Svartskriftskopia av punktskriftsboken**. Där finns också den här informationen till läraren som pdf.

Observera att svartskriftskopian kan ha ett udda pappersformat, FA44, och det kan påverka möjligheten att skriva ut den. Bäst är att läsa bilagan digitalt.

Till läsaren av den anpassade boken

I den pedagogiskt anpassade boken återfinns en text som riktar sig till eleven och som kan vara bra att känna till innan arbetet med boken påbörjas. Samma text hittar du här. Läs denna text tillsammans med eleven.

- Bilder som är viktiga för förståelse av texten eller gör läsningen roligare har återgetts i bildbeskrivningar.

- Text och bilder har flyttats mellan sidor för att underlätta läsning.

Generella förändringar av boken

I detta avsnitt beskrivs de generella tillägg och ändringar som är gjorda i den punktskriftsläsande elevens läromedel, till exempel på vilket sätt ikoner eller text i marginalen är hanterade. Särskilda lösningar kan finnas i punktskriftsboken eller i e-boken i textview-format.

Titta i elevens e-bok, eller i Svartskriftskopia av punktskriftsboken, för att se exakt hur det pedagogiskt anpassade läromedlet skiljer sig från originalboken.

- Bilder som är viktiga för förståelse av texten eller gör läsningen roligare har återgetts i bildbeskrivningar.
- Texttrutor är borttagna och texten har gjorts om till brödtext och/eller citat.
- Bilder, brödtext, citat etc. har flyttats på och mellan sidorna för att underlätta läsning.
- Eventuella stavfel från originaltexten kan ha korrigerats.
- Tabeller har gjorts om till listor.
- Versaler i rubriker har ändrats till gemener.

Särskilt för Textview

- Källförteckningen och baksidestexten finns i info-fliken.

Pedagogiska tips

I detta avsnitt hittar du pedagogiska och metodiska förslag på hur ni kan arbeta med boken. Här återfinns också förslag på olika pedagogiska hjälpmedel som ni kan behöva köpa in eller ta fram för att ni ska kunna arbeta med boken på ett bra sätt.

Tid, förförståelse, individuell genomgång och syntolkning

- Den punktskriftsläsande eleven behöver mer tid till uppgifterna och det är elevens rättighet att få tillräckligt med tid även vid prov.
- Eleven med synnedsättning behöver förförståelse inför momentet eller uppgiften som kommer. Till exempel att få tid att läsa igenom text eller bildbeskrivningar eller titta på svällpappersbilden innan eleven lyssnar på en hörövning eller ska genomföra en uppgift.
- Du behöver syntolka bilder, dels de som visas tillsammans i klassrummet och dels individuellt till eleven. Informationen från bildbeskrivningar eller svällpappersbilder kan aldrig ge exakt samma information som seende elever får genom att titta på bilderna. Samtal om bilderna som förekommer i boken kan ge extra information som eleven kan ha nytta av för att få samma förståelse som sina seende klasskamrater.
- Om boken innehåller återkommande figurer eller personer behöver eleven få en presentation av dessa.
- Det som är allmänt känt som till exempel kända personer, berömda byggnader, konstverk och så vidare bör beskrivas.

Praktiskt arbetssätt för eleven och läraren

- Eleven behöver god ordning på sin dokumentation av svar och liknande genom att ha särskilda mappar för olika böcker/ämnen på sin dator där de kan lagra sina filer.
- Eleven kan anteckna kapitel, avsnitt och sedan uppgiftsnummer vid svar.
- Markera kapitlets styckeordlista i punktskriftsboken med gem eller liknande, så att det går snabbt att växla mellan text och ordlista.
- Praktiska hjälpmedel kan vara häftmassa eller vaxsnören för att markera saker.
- Var inte rädd för att klippa isär svällpappersbilder om det passar din elev bättre att arbeta med ett objekt i taget.
- Du kan också täcka delar av svällpappersarket med ett blankt papper om det är för många objekt på svällpappersarket.
- Eleven behöver förstås tillgång till grundutrustning såsom kartor och andra basbilder i svällpapper. Du hittar dessa i webbutiken.

- Hjälp eleven att undersöka och förstå sig på tabeller och hur dessa kan vara uppställda. Många gånger bearbetas tabeller till listor i de anpassade läromedlen, men färdigheten att läsa tabeller har man nytta av.
- Undersök den information som finns på SPSM:s webbplatser:
  - <https://www.spsm.se/funktionsnedsattningar/synnedsattning/>
  - <https://webbutiken.spsm.se/>
  - <https://www.spsm.se/laromedel/punktskrift-laromedel/fonetik-i-anpassade-laromedel/>

Rita egna bilder

- Om du ritar bilder till eleven, förenkla så mycket som möjligt. Glöm inte att förklara bild och sammanhang tydligt.
- Ritmuff eller vanligt papper på en s.k. Blackboard (artikelnummer 10326) kan användas för att rita och förklara enkla bilder eller förhållanden. Dessa kan även användas av eleven själv.
- Att använda dessa ritverktyg i kombination med korkplatta är ett annat sätt. Då kan man sticka nålar i bilden och dra sträckor med tråd.
- Vaxsnöre är också ett användbart material för att skapa egna bilder eller markera saker på svällpappersbilder.

Bildbeskrivningar

Här hittar du en sammanställning av alla de bildbeskrivningar som beskriver originalbokens bilder.

7

Foto. Brudparet i förgrunden står under en stor blå-gul-randig baldakin med sina ansikten vända mot kameran. Båda bär silverglänsande kronor.

Mannen har långt hår och kort välansat helskägg. Kvinnan bär en mörkblå klänning under ett rödbrunt dok (en sorts tygslöja) som täcker hennes hjässa och axlar.

Bakom, och mellan, brudgummen och bruden står en kvinna som håller ett litet barn i armarna. Barnet bär en vit huva och en stor krage med samma färger som brudens kläder.

9

Svart-vitt foto. På en byrå står ett stort antal inramade foton av brudpar, barn och enskilda vuxna.

En oval inramad spegel som hänger ovanför byrån visar en äldre kvinna som sitter på en bäddad säng medan hon tittar på foton.

10

Svart-vitt foto. I förgrunden håller en sjuksköterska som bär munskydd upp ett litet spädbarn framför en glasruta.

På andra sidan glasrutan står en kvinna och en man och tittar på barnet.

Mannen håller upp en stor modell av en personbil framför barnets ansikte.

11

Foto. Tre sjuåriga flickor står arm i arm framför en stängd dörr.

Två av dem bär klänning eller kjol och sandaler.

Den tredje är klädd i jeans och träskor.

De tittar alla in i kameran med en blandning av allvar och en viss ängslan.

15

Illustration från 1700-talet.

Oden är klädd i allmogedräkten från konstnärens samtid.

På huvudet bär han ett slags bredbrättad hatt eller hjälm som kröns av en uppåtriktad treudd.

I sin ena hand svingar han en stav med en treudd i vardera änden.

Sleipners ben (som är prydda med guldringar) är nedtill uppdelade i två hovar så att han inalles har åtta hovar.

16

Foto. Ett torrt och platt landskap bevuxet av enstaka låga träd och buskar.

I förgrunden sitter en stor grupp som består av både barn och vuxna på marken kring en lägereld.

Mitt i gruppen sitter en man som gestikulerar medan han talar.

Intill sitter en ljushyad kvinna som spelar in hans ord.

19

Illustration. En man med långt skägg och fladdrande mantel håller upp en stor stentavla över sitt huvud så att den avtecknar sig mot en av blixtar flammande himmel.

Mannen är omgiven av en folkskara som ger uttryck för en blandning av fasa och vördnad.

20

Färglagd bild som föreställer ett stiliserat träd täckt av olika sorters stora blommor.

Såväl blommor som blad på trädet innehåller texter skrivna med arabiska skrivtecken.

En särskilt stor blomma som växer längst ut på en lång gren sitter mitt för solen.

"Trädet" är omgivet av olika texter på arabiska.

Under trädet återges en almanacka eller kronologi med fält i olika färger.

23

Målat porträtt av en äldre man med kort hår och långt vitt skägg. Mannen är klädd i en enkel röd dräkt med huva.

25

Illuminerad anfang (Förstorad och dekorerad inledande bokstav) i en medeltida handskrift.

Inne i bokstaven står en liten mansfigur som är klädd i lång kolt med huva.

Figuren spänner en pilbåge med en stor pil.

29

Modell som föreställer Herodes tempel med omgivningar.

Staden (och templet) är omgivna av stenmurar och vaktorn som kröns med krenelerade bröstvärn.

Själva templet kan liknas vid en hög och mycket bred portal vars krön och platta tak är smyckade med förgyllda ornament som högst upp är utformade som en slags "krona".

En port under ett djupt valv leder in till templets inre.

Fönsteröppningar saknas helt.

30

Foto. En grupp soldater står och ber vid en stenmur som är sammanfogad av stora block.

En äldre vitskäggig man som är klädd i svart med lång rock och bredbrättad hatt gör förbi dem.

30

Foto. Ministern Ariel Sharon omgiven av livvakter och poliser.

31

Karta. Södra Asien med Pakistan, Indien, Sri Lanka, Bangladesh och Burma.

På kartan är staden Ayodhya i norra Indien (strax söder om västra delen av Nepal) utmärkt.

35

Målning. Gustav II Adolf rider i spetsen för sina trupper.

De flesta av de beridna soldaterna som följer honom är klädda i rustningar och hjälmar med visir.

Två av hans närmaste följeslagare sänker sina huvuden i bön.

Kungen ser upp mot den gråmulna himlen.

En ljusstråle som tränger igenom molnen belyser hans ansikte.

På marken framför honom ligger två stupade soldater.

37

Svart-vitt foto. Klassrummet är litet och möblerat med rader av skolbänkar där eleverna sitter två och två med ryggarna mot två stora fönster - flickorna på ena sidan av klassrummet, pojkarna på andra.

På väggen bakom dem hänger en stor karta över Europa.

Deras lärarinna står bredvid och håller ett öga på dem.

38

Bokomslag med titeln "Svenska folkets underbara öden. 3 Från Margaretas till Kristian II:s dagar".

Teckningen på omslaget föreställer hur en plym prydd soldat som är beväpnad med en hillebard (en slags kombination av spjut och yxa) antastar en kvinna.

Kvinnan är klädd i en bred kjol med vitt förkläde och vit hätta.

39

Skulptur utformad som en tronstol. På tronen sitter en överviktig kvinna försänkt i djup sömn.

Kvinnan bär en liten krona på hjässan och "håller" ett stort spjut i en arm så slak att vapnet vilar på tronens sockel.

På ömse sidor om henne står två höga kragstövlar. Ur stövelskaften sticker Karl XII:s och Gustav II Adolfs huvuden upp.

Vid kvinnans fötter ligger ett stort lejon som sover djupt med huvudet mot tassan.

41

Illustration. Gustav V står i en talarstol dekorerad med kronor.

Runt honom fladdrande fanor i vinden.

Kungen bär en pälsbrämad jacka och en officersmössa med stora plymer som även de fladdrar.

Hans hållning uttrycker stolthet och beslutsamhet.

Två uniformerade män bredvid honom lyssnar andäktigt.

Nedanföör talarstolen står en entusiastisk folkmassa som består av idel män.

Hela bilden avser att inge/uttrycka känslor av kraft och entusiasm.

43

Skulptur. Stiliserad framställning av en beslutsam man med skägg och långt hår som höjer sin knutna näve mot skyn.

45

Foto. En pojke står och tittar på en hög minnessten.

Stenen bär en inristning formad som "drakslingor" med bokstäver utformade så att de påminner om runor.

Texten handlar om att stenen restes till minne av freden i Brömsebro.

Namnen Axel Oxenstierna och Corfitz Ulfeldt nämns i texten.

48

Skulptur. Gustav Vasa sitter på sin tron. Kungen är barhuvad och klädd i en vid jacka och korta byxor som lämnar hans ben bara från knäna ned till fötterna

Han har ett stort helskägg som är tvärt avklippt nedtill och kort hår med tvärklippt lugg.

Han håller ett stort svärd med udden nedåt i sin vänstra hand.

48

Målning. Gustav Vasa håller tal till en folkskara utanför kyrkan i ett vintrigt Mora.

Såväl kungen som de flesta av åhörarna är klädda på ett och samma sätt: Kort pälsbrämad jacka över vida byxor och hög vidbrättad hatt.

En enda kvinna står bland åhörarna.

48

Målning. Ett torg i medeltidens Visby.

Torget är omgivet av mycket höga hus med burspråk och torn.

I förgrunden står en ung kvinna med två små barn och en man. De ser sig omkring med förfäran.

Bakom deras ryggar lägger stadens borgare, under överinseende av danska knektar, guld och silverföremål i stora uppställda tunnor.

Bland människorna som är på väg till tunnorna går en jude som skiljer ut sig från de övriga genom sin klädedräkt: en konformad hatt och en lång mörk kaftan.

I bakgrunden sitter en man med långt skägg på en uppställd tronstol under en baldakin. Han bär rustning och håller ett stort slagsvärd mellan knäna. Runt tronen står tungt beväpnade riddare.

Längre bort skymtar marscherande knektar som leds av en riddare till häst.

49

Målning. Den svenska härens återtåg från Norge med den döde Karl XII.

Soldaterna marscherar i ett långt slingrande led genom ett vintrigt fjälllandskap.

I förgrunden bärs den döde kungen på en bår längs ett klipputsprång. Han ligger på rygg, fullt påklädd med en stor kudde under sitt bara huvud.

Framför båren går en officer med dragen värja.

En jägare, en pojke och en hund står bredvid processionen.

Jägaren bär en bössa över axeln och en död tjädertupp på ryggen.

Både han och pojken har tagit av sig sina mössor och står med böjda huvuden.

49

Foto. Träkyrka med högt sadeltak och små fönster.

Kyrkans höga och smala tornspira är inte infogad i den övriga byggnaden. Istället vilar dess nederdel på två bockar som sticker ut ur takåsen.

Husets sida är försedd med fyra triangulära stödjande väggar.

49

Foto. Stenbyggnad med vita fönsterlösa väggar.

Uppe på byggnadens tak ligger en mindre överbyggnad med gavlar och väggar av glas under ett sadeltak.

51

Två valaffischer.

Affischen till vänster använder målningen "Gustav Vasa talar till dalkarlarna i Mora" som återges på sidan 48 i boken.

Texten under bilden lyder: Dalamän

Edra förfäder hava en gång räddat Sverige från Kristian Tyrann. Gör om edert storverk: En var som röstar på "Arbetarepartiet" röstar på samhällets omstörtande. och bolsjevismens införande. Rädda fosterlandet!

Affischen till höger återger historien som en trappa.

Längst ned på trappan står Torgny Lagman och trampar på ett svärd.

På det följande trappsteget står Engelbrekt och spänner sitt armborst med ena foten på en riddares hjälm.

På nästa trappsteg står Hans Hjärta.

På det högsta trappsteget står den socialdemokratiska partiledaren Hjalmar Branting.

Texten lyder: Svenska folkets väg är folkfrihetens och demokratins väg.

Rösta med Arbetarepartiet Socialdemokraterna.

53

Svart-vitt foto. Ett stort antal standar som alla är prydda med olika vapensköldar och texter som lyder:

För konung och fädernesland.

Forntid. Framtid. Bondetåget 1914.

Med Gud och Sveriges Allmoge För Konung och Fosterland. Bondetåget 1914.

Med Gud och Sveriges Allmoge. Bondetåget 1914.

Med Gud för Kung och Lag och Fäders jord. Bondetåget 1914.

55

Svart-vitt foto. En stor skara skolpojkar i olika åldrar står uppställda med fanor och standar kring Gustav Adolfstatyn.

Bredvid dem står en militär blåsorkester.

Pojkarna är alla klädda i långa rockar och bär alla likadana skärmmössor.

Några av dem tittar på fotografen istället för talaren till höger om dem (utanför bilden).

57

Svart-vitt foto. Ett rum med träväggar och trätak.

Längs borte väggen står två glasmonttrar med foton och uppslagna skrifter som är belysta av en "spotlight" i taket.

I rummet står även en stor vit stenstaty som föreställer Lenin.

Den forne revolutionären lutar sig fram medan han håller en bok i ena handen.

En liten flicka som är klädd i shorts, ärmlös blus och sjalett betraktar tankfullt statyn.

58

Två "versioner" av ett svart-vitt foto.

Övre versionen: Lenin står en talarstol på ett torg. I trappan som leder upp till talarstolen står Leo Trotskij och en annan man.

Undre versionen: Allt är identiskt med den nyss beskrivna versionen så när som på att trappan upp till talarstolen nu är tom!

60

Målning. I förgrunden drar ett stort demonstrationståg med röda banderoller och fanor fram mellan väldiga industrianläggningar med stora rör och rykande skorstenar.

Bortom demonstrationståget forsar vattnet från en väldig kraftverksdamm kantad av ljusa moderna byggnader.

Ovanför och bortom kraftverket kommer ett tåg draget av ett ånglok som framtill är prytt med en stor röd stjärna.

I bakgrunden tornar en gigantisk stad upp sig där fabrikskorstenar, skyskrapor och byggkranar liksom "klättrar" på varandra mot himlen i en slags industriell version av Babels Torn.

61

Målning. En praktfull teaterlokal där läktarna pryds med förgyllda ornament och röda sammetsdraperier.

Scenen har dekorerats med stora vita kolonnader kring en jättelik blomstersmyckad vit byst av Lenin under ett silhuettporträtt av Stalin.

Framför bysten har ett podium satts upp där ett stort antal personer sitter.

På vänstra sidan av scenen står Stalin i en talarstol.

I den talrika och andäktigt lyssnande "publiken" är många, såväl män som kvinnor, klädda i olika slags traditionella dräkter som representerar de många nationaliteter som ingick i Sovjetimperiet.

62

Målning i skolplansch som föreställer en välbärgad germansk gård under forntiden.

Byggnaderna är byggda av korsvirke (ramar av timmer kring vitmenad lera) under höga halmtäckta sadeltak där gavlarna i några fall dekorerats med hornprydda hjortskallar.

Bortom husen skymtar stängselomgärdade åkrar kring en väldig ek, och ännu längre bort ett skogsbyn.

På gårdstunet framför husen sitter två skäggprydda män på stora hästar. De är barhuvade och klädda i långa byxor, korta jackor och mantlar som hålls samman på ena axeln.

Männen är beväpnade med långa svärd, spjut och runda träsköldar med sköldbucklor av järn.

En ung kvinna med ett barn vid sin sida räcker en av männen ett dryckeshorn.

På en bänk vid gavelväggen sitter en äldre kvinna och spinner garn på en slända. Två små barn håller henne sällskap.

På väggen ovanför henne hänger en död tjädertupp.

I ett hörn av gårdstunet står även stora lerkärl, flätverk av trä och runda kvarnhjul. Där står även en vagn med stora trähjul.

En kvinna matar getter och får med löv från en korg.

Bortom henne står en man med en oxdragen plog.

Alla på bilden utom kvinnan som matar getterna har rågblont hår.

63

Foto. En utställning av stora bronsstatyer i en stor sal.

En man med svart hår, stor krokig näsa och stora runda glasögon visar en skulptur för Hitler.

Statyerna föreställer nakna vältränade unga män och kvinnor.

Flera av de "manliga" statyerna håller i svärd av forntida typ.

Många män och några kvinnor bevistar utställningen.

Flera av männen är klädda i uniformer i brunt, svart och grått med tillhörande ridbyxor och höga läderstövlar.

I förgrunden samtalar nazistledaren Rudolf Hess med en vitklädd kvinna.

63

Seriestripp om fyra rutor.

1. En man med "judiska" anletsdrag och stora runda glasögon visar en skulptur för Hitler. Skulpturen föreställer en mängd små nakna människofigurer som slåss och bråkar med varandra. Hitler tittar ogillande på skulpturen.

2. Hitler drämmer, till den andre mannens förskräckelse, näven i skulpturen så att den krossas.

3. Hitler knådar om materialet som ingick i skulpturen.

4. Av materialet skapar han en egen skulptur som föreställer en enda atletiskt byggd man.

66

Affisch för filmen "Der Ewige Jude".

Fem antisemitiska "porträtt" omger en stor Davidsstjärna. Dessa föreställer fyra män och en kvinna.

Alla fem är utformade som antisemitiska stereotyper med stora krokiga näsor över tjocka läppar.

Deras sjukligt grådaskiga ansikten uttrycker en blandning av lömsk illvilja och förgrämdhet. Texten under bilden lyder: Ein Dokumentarfilm über das Weltjudentum.

67

Filmscen i svart-vitt. Förgrunden domineras av Ivan den förskräckliges skäggprydda ansikte som riktar blicken snett nedåt.

I bakgrunden (och, som det ser ut på bilden, direkt under honom) ringlar ett ändlöst tåg av "små människor" fram över den snötäckta slätten.

68

Foto av uppslag med signerat fotoporträtt av Hitler bredvid titelsidan.

70

Foto. Vy över ett stort stenlagt torg.

Torget omges på en sida av en jättelik staty som föreställer Kim Il Sung framför en lång kolonnprydd husfasad. "Den store ledaren" står klädd i kostym och rock och pekar uppåt/framåt med hela armen.

Längs en annan sida av torget löper en väldig skulpturgrupp som föreställer människor som alla tågar i samma riktning framför höga fanor av röd sten (I bakgrunden skymtar även en jordglob omgiven av förgyllda strålar).

På torget framför statyn står några urnor som är fyllda med blommor och röda tygband.

De enda människorna på torget utgörs av en man som hukande fotograferar två kostymklädda kvinnor som håller rosa och ljusblå tyger längs ena sidan av kroppen.

70

Svart-vitt foto. Ett stort skulpterat huvud som föreställer Josef Stalin ligger på ett torg. En rund skylt ligger lutad över statyn. Många människor går omkring runt den sönderslagna statyn.

71

Foto. Ett monument i form av ett gigantiskt kors kröner en märklig bergsformation med djupt fårade klippor.

Framför/nedanför klippan ligger en slags portal byggd i ljus sten med en port som verkar leda rakt in i klippan.

Portalen är på ömse sidor flankerad av långa flyglar med arkader.

En stenlagd gång leder fram mot portalen mellan kortklippta gräsmattor med små konformade cypresser.

71

Svart-vitt foto.

Lenins och Stalins balsamerade lik vilar sida vid sida.

75

Bilder från ett bokomslag och en inlaga i läroboken. Dessutom visas en tidsaxel.

Omslagets framsida bär titeln "Geschichte 10" över två bilder: "Sputnik" den första satelliten och en staty av Lenin framför ett byggnadskomplex med skyskrapor.

Omslagets baksida bär en teckning som föreställer tre arbetare.

Inlagan har bilder på diverse maskiner (trafikflygplan bilar och lok) och byggnader (skyskrapor) från efterkrigstiden.

Tidsaxel som omfattar perioden mellan årtalen 1500 och 2000.

Tidsaxeln har en övergripande indelning i "Feodalism" (Från före 1500-talet till mitten på 1800-talet), "Kapitalism" (Från mitten av 1600-talet till 2000-talet). "Socialism" (Från 1917 till 2000-talet).

I övrigt är den indelad som följer:

1500-talet (och en tid strax dessförinnan): De stora geografiska upptäckternas början. Förkapitalismen i Tyskland. Förborgerliga revolutionen i Tyskland. Portugisiska och spanska kolonialväldenas början.

1600-talet: Trettioåriga kriget. Engelska borgerliga revolutionen.

1700-talet: Absolutismens kulmen i Frankrike och Ryssland (Ludvig XIV, Peter I). Industriella revolutionens början. Militärstaten Brandenburg-Preussens kulmen (Fredrik II). Franska borgerliga revolutionen.

1800-talet: Preussiska reformerna. Befrielsekrigen. Hambachfesten. Tyska tullföreningen. Revolutionen 1848/1849. Kapitalismens internationella seger. Övergång från den fria konkurrensens kapitalism till imperialism.

1900-talet: Första världskriget. 1917 Stora socialistiska oktoberrevolutionen. Andra världskriget. DDR:s grundande. Nutid.

2000-talet.

77

Foto. Några "riddare" klädda i ringbrynja och långa blå mantlar rider över en vintrig men snöfri stubbåker.

I förgrunden står Jan Guillo klädd i en likadan blå mantel som de riddarna bär.

79

Svart-vit filmscen. John Wayne står tillsammans med ett antal andra män framför en vagn. John Wayne och mannen närmast honom har dragit sina revolverar för att göra gemensam sak mot något annalkande hot.

81

Filmscen. En tillfångatagen amerikansk soldat tvingas rikta en revolver mot sitt eget huvud.

81

Filmaffisch för filmen "First blood". Skådespelaren Sylvester Stallone poserar med svällande muskler som filmhjälten "Rambo". Han håller ett jättelikt maskingevär och bär ett patronbälte över bröstet. Bakom honom skymtar silhuetterna av grantoppar.

83

Filmscen. Jack och Rose står framme i skeppets stäv (längst fram på skeppet) med en disigt röd havshorisont i bakgrunden.

Rose, som står framför Jack, blundar och sträcker ut armarna åt sidorna som på ett kors.

84

Filmscen. Hjälten Maximus med svärd och sköld konfronterar en väldig gladiator. Motståndaren är klädd i rustning av fjällpansar och bär en försilvrad hjälm där en ansiktsmask med hål för ögonen tittar fram ur gapet på ett lejon.

Maximus måste dessutom tampas med en riktig tiger som rusar fram ur en lucka i arenan.

I bakgrunden skymtar några män som håller i kedjan till tigern och fullsatta läktare ovanför en hög balustrad.

87

Svart-vitt foto och filmscen.

Fotot. Amerikanska soldater ligger i vattenbrynet och försöker ta skydd så gott det går bakom de hinder i form av korsade järnbalkar som tyskarna har satt upp.

I bakgrunden skymtar flera strandade landstigningsbåtar.

Filmscenen. Här återges en liknande situation som på fotot. En skara amerikanska soldater kämpar sig fram genom det grunda vattnet kring ett landstigningshinder medan fiendens projektiler slår ned i vattnet kring dem.

Även här skymtar landstigningsbåtar i bakgrunden.

87

Affisch för spelet. I förgrunden står amerikanska soldater som just skall lämna landstigningsbåten.

På den till hälften nedfällda landstigningsrampen står spelets titel "Medal of Honor Allied Assault" skrivet.

Bortom rampen skymtar stranden med uppsatta hinder och vadande soldater bland kaskader från granatnedslag.

88

Foto. I förgrunden står två män iförda "medeltida" dräkter i samspråk.

Den ene av dem är iförd något slags ljus klädedräkt med byxor och höga stövlar, den andre är klädd som munk med mörk kaftan och sandaler på bara fötter.

Den ene av dem håller i en burk med Coca-cola.

I bakgrunden skymtar andra personer kring låga träbyggnader och en stilla vattenspegel kantad av granskog.

90

Svart-vitt gruppfoto. En grupp män och kvinnor poserar uppklädda till "vikingar".

De bär små runda sköldar och kläder med slingrande drakmönster.

Alla bär ett slags höga hjälmar prydda med små krumma fågelvingar istället för horn.

90

Serieteckning. Hagbard bär en liten konisk hjälm med två stora kohorn som sticker ut på sidorna. Han är beväpnad med ett kort svärd och en liten rund sköld.

Han är klädd i något slags kort päls som lämnar ena axeln bar.

91

Foto. I förgrunden en ruin med låga gräsbevuxna murar och ett högt (numera fristående) valv.

Genom valvet syns en hög stenkyrka med spetsigt torn.

91

Foto. I förgrunden en ruin med låga gräsbevuxna murar och ett högt (numera fristående) valv.

Genom valvet syns en hög stenkyrka med spetsigt torn.

94

Filmaffisch. I förgrunden står en ung kvinna som är klädd i en lång ljus fotsid dräkt och spanar mot en osedd horisont.

Bakom henne pågår svåra strider mellan beväpnade grupper kring stora tempel och höga stenhus.

På några ställen pågår eldsvådar.

Texten lyder: Agora. Die Säulen des Himmels. Alexandria 391 N. Chr. Eine Frau Wird die Welt für immer verändern.

94

Filmaffisch. Kirsten Dunst som Marie Antoinette tittar förföriskt mot betraktaren.

95

Filmaffisch. En man står och vrålar i ett rum med en obäddad säng.

Längs väggarna står byråer och skåp med familjefoton.

Mannen bär en gul t-shirt med en kungakrona och texten "Made in Sweden".

Texten under bilden lyder: Tillsammans. En film av Lukas Moodysson som gjorde Fucking Åmål. Sverigepremiär 25 augusti.

96

Dokument. En del av det handskrivna dokument som återges nedan.

97

Upptecknad berättelse av lantarbetaren Gottfrid Engberg från Tjärstads socken i Kinda härad, Östergötland år 1925:

Påskkärringar.

Påskkärringarna talade folk om. De for till Blåkulla och Skam, de red på stakar, kvastar, ugnssopor och dylikt och hade något som de smorde med.

En påskkärring som sa nike, de ord som satte henne iväg, fick fara fram och tillbaka i skorsten en hel natt.

97

Påskkort. En påskkärring med kaffepanna på kvastskftet står på en skorsten och spanar mot stjärnhimlen.

En "kollega" till henne flyger redan på sin kvast däruppe.

Nedanför ligger små röda stugor omgivna av granskog.

97

Reklamannons för damstrumpor. En teckning föreställer en elegant klädd ung kvinna som rider på en kvast (intill henne rider en lika elegant liten påskkärring med kaffepanna på kvasten).

Texten lyder: Avigvänd med mörk söm - vårens stora Vogue-nyhet. Det är ras över Vogue.

97

Foto. Fyra flickor utklädda till påskkärringar.

99

Två foton.

Första fotot. Ett par i medeltida dräkt skrider fram sida vid sida.

Mannen bär en mörkblå mössa som hänger längs ena sidan av huvudet.

Han är iförd en mörkblå ärmlös men pälsbrämad kolt som har inslag av rött nedtill, samt ljusblå skjorta och byxor med vida ärmar.

Kring halsen bär han en lång "guldkedja".

I bältet bär han en blå utsmyckad penningpung och ett stort svärd.

Kvinnan har håret täckt av ett långt vitt dok med ett blått band kring pannan.

Hon är iförd en blå fotsid klänning under en mörkblå mantel och bär en stor ädelsten i en tunn kedja kring halsen.

I hennes långa bälte hänger några stora nycklar i en rem.

Bakom paret skimtar en kvinna i nutida sommarkläder och en person iförd jeans.

Andra fotot. En man som är upklädd till "viking" står framför en ruin.

Han bär en hjälm med nässkena och en mörk mantel över en naturfärgad lintröja.

Nedtill bär han en lång mörk kaftan.

Han håller i en skäggyxa (yxa med smalt huvud och mycket bred egg) och en rund sköld med sköldbuckla som är dekorerad med gröna drakar på röd botten.

101

Foto. En gångbro med Visbys medeltida stadsmur i bakgrunden.

Människor iförda olika "medeltidsdräkter" passerar över bron. En narr och en tempelriddare går efter varandra med var sin barnvagn.

103

Foto.

En hög läsesal kantad av två "sidoskepp", om två våningsplan vardera, som löper på ömse sidor om salen .

Vardera sideskeppet är indelat med höga bokhyllor.

Den övre våningen i sidskeppen avgränsas mot den gemensamma salen av metallräcken.

104

Porträtt av Leopold Ranke. Han är renrakad och har halvlångt hår som växer ned över öronen.

Han är klädd i frack med väst, vit skjorta och kravatt (konstfullt knuten halsduk).

108

Foto. En fönsterlös korridor om löper mellan rader av stora arkivskåp som öppnas med hjälp av rattar.

Vid ett skrivbord i korridoren sitter en man och studerar en skrift.

Mannen bär tunna vita handskar på händerna.

113

Tre frimärken med porträtt av Leopold von Ranke i olika åldrar.

Längst till höger har historikern vitt hår och skägg.

114

Illustration. I förgrunden rör sig välklädda män och kvinnor kring en ryttarstaty som står på en hög sockel.

Bakgrunden domineras av en mycket stor byggnad med platt tak och många våningar med höga fönster.

Delar av byggnadens fasad pryds av kolonner.

117

Foto. Ett högt blyinfattat fönster i en läsesal.

Fönstret är indelat i bilder i färgat glas (som i en kyrka).

I alla bilderna ingår Lenin i olika roller.

Upptill, till vänster, står han tillsammans med Karl Marx och Friedrich Engels.

De övrig (mindre) bilderna föreställer Lenin på olika platser som politiska möten, arbetsplatser, demonstrationer och bibliotek.

119

Foto av medeltida handskrivet dokument.

Dokumentets underkant är fullsatt med massor av sigill som är fästade vid det med hjälp av korta remsor.

Varje sigill är prytt med en vapensköld omgiven av text (som "kronan" på ett nutida mynt).

120

Foto. Händerna på en forskare som analyserar det åldrade tyget.

Forskaren använder vita tyghandskar och en slags skalpell med mycket tunn spets.

121

Svart-vitt foto. En äldre man med bistert ansiktsuttryck sitter bakom ett stort skrivbord.

Han är slätrakad med kort prydligt sidbenat hår och är klädd i kritstrecksrandid kostym med väst och slips.

På bordet framför sig har han ett stort pappersark och ett bläckhorn.

122

Illustration. Egil Skalla-Grimsson står med ett stort eneggat huggsvärd i handen.

Han bär bredbrättad svart slokhatt och lång mantel.

I övrigt är han klädd i en jacka över lång kolt, byxor och stövlar.

124

Omslaget till tidskriften "Stern".

Ett foto med en svart dagbok med initialerna AH i guldglänsande metall bär texten "Hitlers Tagebücher entdeckt".

125

Svart-vitt foto. En skogsglänta där några stora stenblock bildar en ring.

En magerlagd medelålders man sitter på en av stenarna med ansiktet vänt mot kameran.

128

Svart-vitt foto från vittneskonfrontation.

Tolv medelålders män står på rad med ansiktet vänt mot fotografen.

De har nummerskyltar över axeln och är olika klädda förutom att de alla (såväl som på nr 7 Christer Petterson) bär likadana svarta skor.

130

Svart-vitt foto. Ett stort ljust rum med högt tak och stuckatur på väggar och över dörrar.

Kring ett stort fönster hänger mörka gardiner.

Väggarna är prydda med bokhyllor och ett par korsade sablar. Där står också flera stolar.

Två små barn, en flicka och en ännu yngre pojke dansar eller hoppar mitt i rummet.

Presidenten, som sitter på en stol bredvid sitt skrivbord, klappar i händerna.

131

Foto. En kvinnlig arkeolog arbetar varsamt med att gräva fram ett människoskelett som ligger på rygg i en grav.

135

Träskulptur. Tio bistra män sitter kring ett långt bord.

Vid bordets borte kortände står drängen och svär sig fri med fingrarna på bibeln och vredgad min.

En kvinna som står bredvid ger honom en både skrämmande och sorgsen blick.

136

Foto. Hög med sönderslagna gravstenar.

141

Tidningssida där rubriken lyder: Svåra kravaller i Göteborg. Lifmedelsoroligheter och ligistuppträden. Flera personer skadade, fem anhölls - Polisen kallar militär till hjälp.

Ett svart-vitt foto under rubriken visar ett stadstorg där många människor rör sig.

145

Bronsplakett med relief. Konstverket föreställer slitna män och kvinnor som kommer med korgar för att få del av innehållet i stora framburna säckar.

En text nedtill på plaketten lyder: Hungerkravallerna 1917. Bytet fördelas.

146

Svart-vitt foto av Ernst Fast. Han bär skärmmössa och är klädd i en kortärmad tröja (snarlik en nutida "t-shirt"), shorts som når ned till knäna och gymnastikskor.

149

Svart-vitt foto. En man spolar vatten på Fast under loppet.

152

Handskrivet dokument som återges ovanför denna bild.

154

Bokomslagen till tre av Harry Martinssons romaner: Vägen till Klockrike, Vägen ut och Nässlorna blomma.

Omslaget till Vägen till Klockrike bär en teckning av en ung man som vilar barfota på marken omgiven av blommande hundlokor.

Vägen ut har en omslagsteckning av en ung man som står uppe på en stege och betraktar en slingrande väg som leder mot en avlägsen horisont.

154

Texten på diplommet lyder:

Svenska Akademien har vid sitt sammanträde den 3 oktober 1974 i överensstämmelse med föreskrifterna i det av Alfred Nobel den 27 november 1895 upprättade testamente beslutat att tilldela Harry Martinsson 1974 års Nobelpris i litteratur.

För ett författarskap som fångar dagdroppen och speglar kosmos.

Stockholm den 10 oktober 1974

154

Svart-vitt foto. Harry Martinsson skakar hand med kungen under Nobelprisutdelningen.

155

Målning. Inne i en stuga. Rummet har lågt tak med timmerbjälkar. På de vita väggarna hänger några inramade tavlor. I ett hörn står en stor blå väggklocka.

Det omålade brädgolvet är delvis täckt av trasmattor i många färger.

Prosten och tre andra män sitter vid ett bord som är klätt med en vit duk. Prosten har en uppslagen bok framför sig och ett stort trästop (en slags sejdell av trä) bredvid sig.

I andra änden av rummet sitter och står kvinnor och män i olika åldrar.

En ung man som har träskor på fötterna står inför prästen med nedslagen blick.

156

Husförhörlängd där den översta raden är överstruken.

Längden består av ett förtryckt formulär där uppgifter förs in för hand.

Dessa uppgifter omfattar:

- Personernas namn, stånd, embete, näringsfång, nationalitet, lyten, (svagsinta, blinda döfstumma).
- Födelse- år, mån. och dag. ort (socken i län, stad).
- Äktenskap- gift, enkling eller enka.
- Flyttat från (socken i län, stad eller pag. i husförhörsboken) år, månad och dag.
- Död.
- Läser, innantill, Luthers katekes, förklaringen, förstår.
- Bevistat förhör och begått H. H. Nattvard 1868, 69, 70, 71.
- Frägd och enskilda anteckningar.
- Flyttat till- socken i län, stad m.m. år, månad och dag.

I formuläret ingår även kolumner för inflyttningsattestens- resp. utflyttningsattestens nummer, samt uppgifter om "koppor" (de senar förböckade med ett "v" för samtliga aktuella personer).

Personerna som behandlas är f.Skomak.ges. Bengt Gustaf Holmberg, H. Christina Olsson, D. Christina Olsson med oä son Nils Ferdinand, samt D. Johanna Andrina.

161

Målning. Karta över Nord- och Sydamerika.

Under kartan står Christofer Columbus och håller i en jordglob som är vänd så att Amerika är synligt.

Under sig har han en naken ung man som håller upp en majsplanta och en naken kvinnofigur som bär en bevingad huvudbonad och håller en stor plym med långt skaft över ena axeln. Där sitter också en naken indiansk man med fjädrar i håret.

Bredvid den sistnämnda gruppen står en skäggprydd man som är klädd i rustning och som håller en värja i ena handen. Han är omgiven av tre indianer som vilar vid hans fötter. En av dem omfamnar hans högra ben i en gest av vördnad och tillgivenhet.

163

Japanskt träsnitt. Tre kvinnor står på en låg brygga. En av dem hukar över kanten på bryggan och puttar ut en liten bräda i vattnet. På brädan står två brinnande fyrverkeripjäser som sprutar gnistor.

165

En affärslokal som ligger under ett stort valv.

Väggen bakom disken är täckt av rader med hyllor där krukor med etiketter står i långa rader.

Olika skivor med symboler och små dockor som föreställer människor och djur hänger dessutom från krokar ovanför de översta hyllorna.

I ett hörn framför disken sitter en ovårdad man som är klädd i trasor och krossar något i en stor mortel.

En kvinna står och handlar något som en man bakom disken väger upp med hjälp av en balansvåg.

En annan man bredvid honom för räkenskaper.

167

Svart-vit filmscen. Chaplin ligger raklång på ett jättelikt kugghjul och drar åt muttrar.

Kugghjulet han ligger på är bara en liten del av ett väldigt maskineri.

169

Illustration. En rymdfarkost närmar sig månen. Farkosten består av en konformad framdel som drar flera hopfogade delar efter sig som ett lokomotiv drar vagnarna på ett tåg.

170

Detaljerad målning.

Längst ned skildras gruvarbetarnas slit med att utvinna silvermalmen och sedan släpa den genom smala gruvgångar och upp för stegar mot markytan.

Gruvarbetarna är alla klädda i ett slags korta vita särkar med huva.

Malmen vinschas upp till markytan genom brunnsliknande stora schakt i korgar.

Däruppe sorteras och bearbetas malmen ytterligare för att sedan synas av köpmän som köpslår om priserna.

Några förnämt klädda ämbetsmän står och övervakar handeln.

Bortom dem öppnar sig stora fönsteröppningar mot en vy över böljande gröna landskap med skogar, städer, kyrkor och tornprydda slott under flockar av fåglar.

172

Foto. Utsikt över ett samhälle som "klättrar" uppför en bergssluttning.

Den täta bebyggelsen består huvudsakligen av små stenhus med en eller två våningar.

Bortom samhället skymtar ett landskap dominerat av låga berg.

172

Träskulptur. Skulpturen föreställer en hög och smal man med halvlångt lockigt hår och kort välansat skägg som håller i en bok. Figuren är barfota och klädd i en lång fotsid dräkt.

Skulpturens sockel är utformad som en liten hopkurad människogestalt.

175

Målning. En ljusomstrålad Ludvig XIV kör ett fyrspann med vita hästar på molnen framför en hög vit marmorbyggnad med kolonnader.

Runtomkring majestätet svävar en skara kvinnliga änglar.

175

Illustration. I slottssal botar Ludvig XIV en man genom att beröra hans panna.

Bredvid kungen står en kyrkligt klädd man med gloria kring huvudet försänkt i bön.

Kvinnor, barn och en äldre man faller på knä inför kungen.

I bakgrunden skymtar män som är beväpnade med lansar och musköter.

175

Målning återgiven i svart-vitt. Ett romantiskt landskap med floder som slingrar sig fram mellan berg och klippor i skymningsljus.

I förgrunden sitter Ludvig XIV endast iförd ett enkelt ländkläde och håller i ett högt kors. Bredvid honom vilar ett vitt lamm.

175

Illustration. Ludvig XIV till häst omgiven av fyra andra beridna män. Alla på bilden bär ett slags rustningar med fjällpansar och hjälmar med höga kammar som kröns av mycket stora plymer

Ovanför kungens huvud sitter en lagerkrönt platta omgiven av trumpeter, palmblad fanor och vimplar. Denna platta bär inskriften "Rex".

183

Svart-vitt foto. En kvinna sitter med ansiktet vänt mot kameran och ett litet spädbarn i famnen.

Två små barn som vänder ryggen mot kameran trycker sina ansikten mot henne från var sin sida.

Alla i den lilla gruppen är klädda i slitna kläder.

Kvinnan grubblar med "fjärrskådande" ögon.

184

Svart-vitt foto. En rad inramade fotoporträtt av män från olika tider hänger på en vägg under en tänd kristallkrona.

En kvinna står och dammar av porträtten med en dammvippa.

186

Svart-vitt foto. Gatuscen från "Hornsgatspuckeln" på Södermalm i Stockholm. I förgrunden passerar en man i 60-årsåldern två andra män i ungefär samma ålder som går i motsatt riktning.

Mannen närmast kameran är barhuvad med prydligt friserat vitt hår. Han är iförd en välsittande mörk kostym med vit skjorta och slips och bär en prydligt vikt näsduk i bröstfickan på kavajen.

Han går rak i ryggen med beslutsamma steg och med ett energiskt och självsäkert ansiktsuttryck.

De två männen som möter honom bär kepsar och går med krökta ryggar och händerna i byxfickorna. De är båda klädda i vida byxor.

Den ene av dem bär sliten skinnjacka med bälte, den andre kavaj över ylletröja.

188

Svart-vitt foto. Kvinnor och män går i ett demonstrationståg.

Längst fram i tåget bär två kvinnor på en banderoll prydd med hammaren och skäran och grupp 8:as symbol där texten lyder: "Kamp för socialism & kvinnans frigörelse".

Plakaten som bärs i tåget har texter som "Ingen revolution utan kvinnans frigörelse", "Kvinnor i alla länder förena er", "Arbete åt alla" och "Alla barn har rätt till daghem".

190

Målning. Prinsen sitter vid ett bord. Han har bar överkropp och bär örhängen, ett guldglänsande halsband och band med pärlor kring handleden. På bordet framför honom ligger en uppslagen bok ovanpå en karta.

Wadström, som är klädd i vit skjorta och väst, står bredvid honom och pekar ut något för honom i boken.

I bakgrunden avtecknar sig en halmklädd hydda och en palm mot en klar kvällshimmel.

192

Målning. En man håller en giraff i en mycket lång töm som är fäst vid ett betsel.

Mannen är iförd turban, lång kaftan med ett tygstycke som bälte och mjuka stövlar.

Giraffen saknar djurartens karakteristiska "rutmönster". Istället är den sandfärgad med vita ben.

193

Foto. Ryttarstaty i brons som står på en hög murad sockel.

Statyn föreställer en soldat i bredbrättad hatt som håller i ett gevär.

Några turister fotograferar monumentet.

197

Foto. En mycket hög och smal byggnad med många fönster och gulrappade väggar ligger mitt i strömmen i centrala Norrköping.

198

Svart-vitt fotoporträtt. En medelålders kvinna sitter på en stol och tittar in i kameran.

Hennes långa hår är kammat i en mittbena.

Hon bär en huvudbonad som bara täcker hennes bakhuvud.

Hon är klädd i en kort mörk jacka över en blus med långa och vida ärmar och en lång och mycket vid kjol.

209

Foto. En äldre kvinna i förgrunden går i ett demonstrationståg med många deltagare. Hon bär ett stort plakat med texten som återges i översättning i bildtexten.

Över bröstet bär hon ett svart-vitt foto av en ung man med texten: "Miguel Angel Sora Desaparecido: 6.6.76..."

209

Målning. Ett pastoralt ruinlandskap där djur betar bland valvbågar och pelarrader som står kvar efter forna byggnader.

I förgrunden har ett halmtäckt soltak byggts ut från en ruin.

Under taket är ett bord framställt där några män sitter och äter och dricker.

Runt deras fötter springer hönor och små hundar.

Intill blir några mulåsnor utfordrade.

Många män, kvinnor och några barn rör sig runt omkring.

Längre bort vallar herdor fårflockar och grisar bland ruinerna. Kor dricker ur en antik bassäng.

Långt borta i diset avtecknar sig Sankt Peterskyrkans mäktiga kupol mot himlen.

213

Svart-vitt foto från tiden kring förra sekelskiftet.

Några europeiska turister (tre män och två kvinnor) har låtit fotografera sig.

Bakgrunden utgörs av en pyramid och den berömda sfinxen (en jättelik skulptur som föreställer en vilande lejonkropp med människohuvud).

Den lilla gruppen står kring en liggande dromedar. En av kvinnorna sitter på dromedarens rygg.

I gruppen ingår även två egyptier - dromedarens skötare och en tjänare.

De manliga turisterna bär båtmössor och hattar och är klädda i mörka rockar, och vit skjorta med slips eller fluga.

Kvinnorna är klädda i fotsida klänningar och bredbrättade hattar.

De egyptiska tjänarna är klädda i traditionella fotsida ljusa bomullsdräkter.

215

Foto. Den blomstersmyckade kistan forslas på en liten tvåhjulig vagn.

En man sitter uppe på vagnen tillsammans med kistan som följs av en liten skara som består av män och barn.

Mannen uppe på vagnen och två av följeslagarna höjer sina knutna nävar mot himlen.

218

Omslaget till Martin Alms avhandling "Kungsord i elfte timmen".

Omslaget pryds av en målning där kungen tronar inför riksdagen under en hög blå baldakin.

Många trappsteg leder upp till den ensamma tronstolen.

En barriär där uniformsklädda män sitter med ansiktet riktat mot tronen utgör en gräns mot bänkarna där riksdagens representanter sitter.

219

Omslaget till Martin Alms avhandling "Americanitis".

Omslaget pryds av en teckning där en skyskrapa kollapsar i ett moln av damm.

220

Omslaget till Johanna Widenbergs avhandling "Fäderneslandets antikviteter".

Omslaget pryds av en teckning med olika fornlämningar som stenrösen, domarringar och runstenar.

227

Foto. En kvinna arbetar vid sin laptop i ett bibliotek.